

Zientzia, Teknologia eta Berrikuntzarako Euskal Kontseiluaren akta

ARABAKO TEKNOLOGIA-PARKEA
2023KO /AZAROAREN 7A

Euskadi, auzolana, bien común

EUSKO JAURLARITZA

GOBIERNO VASCO

Zientzia, Teknologia eta Berrikuntzarako Euskal Kontseiluaren akta

BERTARATUAK

Iñigo Urkullu jauna. LEHENDAKARIA

Pedro Azpiazu jauna. EKONOMIA ETA OGASUNEKO SAILBURUA

Arantxa Tapia andrea. EKONOMIAREN GARAPEN, JASANGARRITASUN ETA INGURUMENENKO SAILBURUA

Gotzone Sagardui andrea. OSASUNEKO SAILBURUA

Bingen Zupiria jauna. KULTURA ETA HIZKUNTZA POLITIKAKO SAILBURUA

Ramiro Gonzalez jauna. ARABAKO DIPUTATU NAGUSIA

Elixabete Etxanobe andrea. BIZKAIKO AHALDUN NAGUSIA

Eider Mendoza andrea. GIPUZKOAKO DIPUTATU NAGUSIA

Eva Ferreira andrea. EUSKAL HERRIKO UNIBERTSITATEKO ERREKTOREA

Juan José Etxeberria jauna. DEUSTUKO UNIBERTSITATEKO ERREKTOREA

Bixente Atxa jauna. MONDRAGON UNIBERTSITATEKO ERREKTOREA

Rikardo Bueno jauna. BRTA-ko ZUZENDARIA

Jaione Ganzarain andrea. LORTEK-eko ZUZENDARI OROKORRA

Ricardo Diez Muino jauna. DIPC-KO ZUZENDARIA

Fernando Cossío jauna. IKERBASQUE-ko ZUZENDARI ZIENTIFIKOA

Manuel Salaverria jauna. INNOBASQUE-ko PRESIDENTEA

Alexander Artetxe jauna. ARTECHE TALDEAREN PRESIDENTE ETA ZUZENDARI DELEGATUA

Pello Rodriguez jauna. DANOBATGroup-eko ZUZENDARI OROKORRA

Mikel Barandiaran jauna. GLOBAL DOMINION ACCESS-eko KONTSEILARI DELEGATUA

Francisco Quintanilla Guerra jauna. FAES FARMA-ko ZUZENDARI OROKORRA

Cristina Uriarte Toledo andrea. ZIENTZIA, TEKNOLOGIA ETA BERRIKUNTZARAKO KOMISIONATUA

Zientzia, Teknologia eta Berrikuntzarako Euskal Kontseiluaren akta

0. Ongietorria eta hasierako agurra.

Lehendakariak bertaratutakoak agurtu ditu, eta ongi etorria eman die Zientzia, Teknologia eta Berrikuntzarako Euskal Kontseiluak legegintzaldi honetan egin duen zazpigarren bilerara.

Jarraian, bileraren edukiari buruzko sarrera orokorra egin du:.

"Kontseiluko kide agurgarriak, arratsalde on eta ongi etorri.

Eskertzen dugu, beste behin ere, Zientzia, Teknologia eta Berrikuntzaren Kontseiluan parte hartu izana. Eskerrik asko gurekin egoteagatik.

Gaur legegintzaldi honetako zazpigarren Kontseiluari helduko diogu. Izan ere, 2021eko otsailaz geroztik Zientzia, Teknologia eta Berrikuntza Planaren (ZTBP 2030) aurrerapenak partekatze biltzen aritu gara. Balorazioa oso positiboa da. Gure helburu partekatua aurrera egitea da, eta Euskadi Berrikuntzan aurreratuen dauden Europako eskualdeen artean kokatzea. Lortzen ari gara.

Zientzia eta teknologia ibilbide luzeko bideak dira, orainaldiko eta etorkizuneko ikuspegiarekin egiten direnak. Ikuspegi hori ikerketa eta berrikuntza babesteko politiken, estrategien eta tresnen hedapenarekin konbinatzen dugu.

Jarduketa eta proiektu estrategikoak bultzatzen ari gara ZTBP 2030 planaren hiru zutabeetan: "Bikaintasun zientifikoa", "Lidergo teknologiko industrial" eta "Berrikuntza irekia". "Talentuaren" esparruan ere, elementu kritikoa eta beharrezkoa dena, aurreko zutabeen garapena bermatzeko.

Gure erronka ikerkuntzarako, berrikuntzarako eta talenturako lurralde erakargarri gisa aurrera egitea da. Hori da beharrezko oinarria pertsonentzat eta gure ingurunearentzat etorkizun jasangarri eta oparoa eraikitzeko, elkertasunean eta balio partekatuekiko errespetuan oinarritutako etorkizuna.

Pilotaje-talde bultzada eta unibertsitateen, enpresen, ikerketa-zentroen eta administrazio publikoen arteko elkarlana, aukera ematen digu gure espezializazio adimenduneko arloekin lerrokatutako proiektuak eta ekimenak sustatzeko. Komisionatuak zehatz-mehatz aurkeztuko ditu proiektu horiek guztiak.

Aurrera goaz. Joan den astean, EUSTATEk Euskadiren egoera ezagutarazi zuen European Innovation Scoreboard 2023an.

Euskadi "Berritzaile indartsuen" taldean finkatu da, Alemania, Austria eta Frantziarekin batera, eta Europako batez bestekoa gainditzen du.

Zientzia, Teknologia eta Berrikuntzarako Euskal Kontseiluaren akta

Azken datu horrek hasitako bideari jarraitzera animatzen gaitu. Apustua argia eta irmoa da. Ildo egokian gaude.

Horrela, jarraipena ematen diogu Europako Batzordeak RIS 2023 txostenean adierazitako hobekuntzari. Bertan, 21 postu aurreratu genituen, 239 eskualderen 72. posizioan kokatzeko. Horrela, Euskadik "eskualdeko bikaintasun-polo" kalifikatzaileari eusten dio Europan.

Aurrera egiten jarraitzeko eta liderrak diren eskualdetara gehiago hurbiltzeko, ikerketan eta berrikuntzan inbertitzen jarraitu behar dugu.

Ildo horretan, EUSTATEk 2022an aurreratutako datuak oso positiboak dira. Euskadin I+Gn egindako inbertsioek % 9,1eko hazkundera izan zuten, ia 1.800 milioi eurora iritsiz. Horixe da gure historia osoan egin dugun inbertsiorik handiena.

Azken bi hamarkada hauetan, hirukoiztu egin dugu I+Gn egindako inbertsioa.

Gaur egun, Euskadi buru da Estatuko Autonomia Erkidegoen artean ikerketan eta garapenean.

EUROSTATen arabera, gure BPGaren % 2,32 inbertsiora bideratzen ari gara (2021eko datua). Europako batez bestekoa % 2,27 da. Beraz, gainditu egin dugu Europarekiko konbergentziaren helburua. Duela 10 urte ezarri genuen helburu hori, eta lortu dugu.

Inbertsio-ahalegin horri jarraipena eman behar diogu. Bide horri eutsi behar diogu.

Horretan ari gara. 2023an, Jaurlaritzaren aurrekontua % 12 handitu dugu I+G+b sustatzeko, 658 milioi eurora iritsi arte. Zifra hori errekorra da.

Baina ez gara hor geratzen. Datorren urteari begira, kopuru hori handitzen jarraituko dugu. Hala, 42 milioi euroko igoera proposatu dugu. Legebiltzarrean aurkeztu berri dugun aurrekontu-proiektuan islatzen den bezala, lehen aldiz 700 milioi eurotik gorakoa izango da.

Bukatuko dut.

Kontseilu hau Zientziaren, Teknologiaren eta Berrikuntzaren Astearen hasierarekin bat dator. Bere hogeita hirugarren edizioa ospatzen duen aipua.

Astea aurrerapen zientifiko eta teknologikoen eta berrikuntzaren bidez duten eraginaren berri emateko da, gizarte osoari zabaltzeko asmoz.

Zientzia, Teknologia eta Berrikuntzarako Euskal Kontseiluaren akta

Ezagutza berria sortu eta aplikatu behar dugu, inguratzen gaituen mundua hobetzeko. Baita ezagutzera ematea ere, gizarteak aurrerapenari eta aurrerapen horien ongizateari egiten dion ekarpena ulertzea ahalbidetuko duen kultura bat sustatzeko.

Berrikuntzaren Asteari hasiera emango dion ekitaldia Kontseilu honen ostean hasiko da. Horregatik, egokitu egin dugu bilera honen formatua. Gaur aurkeztuko dugu euskal unibertsitateek ZTBP 2030 planari egiten dioten ekarpena.

Aurkezpen horien aurretik, Cristina Uriarte komisionatuak Zientzia, Teknologia eta Berrikuntza Planaren aurrerapen nagusien laburpena helaraziko digu. "

Amaitzeko, Lehendakariak hitza eman dio Cristina Uriarteri, Zientzia, Teknologia eta Berrikuntzarako komisionatuari, gainerako bilera gida dezan.

1. Aurreko akta irakurtzea eta onestea.

Zientzia, Teknologia eta Berrikuntzarako Euskal Kontseiluak 2023-ko martxoaren 21ean egindako azken bileraren akta onartu da.

2. Bileraren nondik norakoak aurkeztea.

Zientzia, Teknologia eta Berrikuntzarako komisionatuak sarrera orokorra egin dio bileraren edukari, eta aurretik bidalitako gai-zerrendan sartu ziren aztertu beharreko puntuak gogorarazi ditu. Era berean, Jokin Bildarratz eta Iñaki Arriola sailburuen ezin etorria adierazten du, legebiltzarrean daudelako beraien saileko aurrekontuak aurkezten, eta Juan Ignacio Pérezena, arrazoi pertsonalengatik.

3. Zientzia, Teknologia eta Berrikuntzarako 2030 Planaren aurrerapenak. Cristina Uriarte.

Lehenik eta behin, Euskadik EIS 2023an duen posizioari buruz Eustatek argitaratutako informazioa aurkeztu du komisionatuak. European Innovation Scoreboard-ek, herrialdeak sailkatzen ditu berrikuntzan egiten duten lanaren arabera.

Euskadi, Alemania, Austria eta Frantziarekin batera, "berritzaile indartsuen" taldean finkatu da, Europako batez bestekoa gaindituz. "Giza baliabideak", "Enpresen inbertsioak", "Digitalizazioa" eta "Ingurumen-jasangarritasuna" dimentsioetan kokatzen da Euskadi EB-27ko lehen postuetan.

Horrela, jarraipena ematen zaio Europako Batzordeak RIS 2023 txostenean adierazitako hobekuntzari. Txosten horretan, Euskadik 21 postu egin zituen aurrera, 239 eskualderen 72. posizioan kokatzeko, "eskualdeko bikaintasun-polo" kalifikatzaileari eutsiz.

Zientzia, Teknologia eta Berrikuntzarako Euskal Kontseiluaren akta

I+G+b laguntzeko programak.

Jarraian, Cristina Uriartek Zientzia, Teknologia eta Berrikuntza Planeko (ZTBP 2030) policy mix-aren programek 2022an izan duten bilakaera azaldu du, azken datuak eskura dauden urtean. Aurrekontua 425 milioi eurora iritsi zen, aurreko urtekoa baino % 8 handiagoa, Eusko Jaurlaritzak eta foru-aldundiek sustatutako 83 laguntza-programetan banatuta.

ZTBP 2030 planaren "Lidergo teknologiko eta industrial" zutabeak du aurrekontu-zuzkidura handiena, 189 milioi euro (% 45); ondoren, "Bikaintasun zientifikoa", 126 milioi euro (% 30); "Berrikuntza irekia", programa-kopuru handiena eta 65 milioi euro (% 15); eta "Talentua", 43 milioi euro (% 10).

Jarraian, eta 2023ko deialdien behin betiko ebazpena falta denez, Ekonomiaren Garapen, Jasangarritasun eta Ingurumen Sailaren I+G+b bultzatzeko programen behin-behineko balantzea egin du.

Elkarteken 1. fasean, ZTBESko eragileen elkarlaneko ikerketarako laguntzen programan, 41 milioi euro onartu dira, ZTBP 2030en lehentasunezko 3 RIS3 arloetako proiektuetan banatuta: industria adimenduna (% 56), energia garbiagoak (% 22) eta osasun pertsonalizatua (% 22).

Bestalde, eta Hazitek Estrategikoaren 1. fasean ere, industria-ikerketari laguntzeko programari dagokionez, 32 proiektu onartu dira, aurkeztutako 46 proiektuetatik. Onartutako aurrekontua 136 milioi eurokoa da. RIS3 arloen arabera, 17 proiektu industria adimendunaren arlokoak dira, 9 energia garbiagoak, 4 osasun pertsonalizatukoak eta 2 aukera-eremukoak.

RIS3 arloen hedapena eta ZTBP 2030eko beste arloena.

RIS3 arloen aurrerapenari dagokionez, mandatariak azaldu du pilotaje-taldeek ingurunea zaintzen eta lehentasunezko estrategiak eta ikerketa-ildoak berrikusten jarraitzen dutela, arreta berezia jarriz ekimen estrategikoen eta proiektu enblematikoen garapenean, bai eta nazioarteko aukeren detekzioan ere.

Aurrerapen esanguratsuenen artean, eta adibide gisa, honako hauek aipatu ditu:

- Industria adimenduna: aurrerapenak Mugikortasun Konektatuko Euskal Zentroa, Kooperatiba eta Autonomoan (BCCAM); klusterren arteko lankidetzaren proiektu bat abian jartzea produktuen smartizazioa eta prozesuen digitalizazioa identifikatzeko, edo ETEen I+G+b nazioartekotzea bultzatzea Horizonte Europa kateko finantzaketaren bidez.
- Energia garbiagoak: Energibasque strategiaren lehentasunezko lerro teknologikoak berrikustea, 2,5 MW-eko Demosath haize-sorgailu flotatzailearen erakuslea instalatzea Bimepen, Turbowave erosketara publiko berritzailearen 1.

Zientzia, Teknologia eta Berrikuntzarako Euskal Kontseiluaren akta

faseko 5 kontratu esleitzea Mutrikun eta 2,5 MW-ko lehen elektrolizagailua abian jartzea Petronorren, Hidrogenoaren Euskal Korridorearen testuinguruan.

- Osasun pertsonalizatua: medikuntza genomikoaren arloan proiektu berritzaile bat definitzea diagnostiko klinikoari laguntzeko, Sistema Sanitarioaren beharrei eta erronkei aplikatu dakizkiekeen 5 teknologia disruptibo identifikatzea eta Biodata Eraikiz proiektua definitzea, Health Data Ikerkuntza delakoaren esparruan, ikerketan datu sanitarioak erabiltzeko.

Aukera-lurraldeen kasuan:

- Elikadura-ontzi eta -enbalaiek berritzeko Euskadiko plataforma abian jartzea, elikadura osasungarriaren kasuan.
- 32 erronka eraldatzaile identifikatzea ekoberrikuntzarekin, teknologiarekin eta Knowledge for policy delakoarekin lotutako 13 lehentasuneko eremutan.
- Laster sinatuko da UPV/EHUrekin hitzarmena, Otxarkoagan CTI+IRUren egoitza ezartzeko, hau da, hiri-berronertzearen arloko Ikerketa eta Berrikuntza Transferitzeko Zentroa, bai eta alokairu sozialeko etxebizitza babestuen eredu berri bat sustatzeko Alokabizin egindako aurrerapenak ere.
- Euskadi Sortzailearen esparruan, nabarmentzekoa da urrian egindako azken konferentzia, KSletan (CCIs and Innovation Contrast) nazioarteko I+G+b kasuak alderatzeko azterlanari buruzkoa, eta 2024an Creativity World Forumaren antolaketa Bilbon. Sailburuak horren berri emango du ondoren.

Euskal Sistema Zientifikoaren aurrerapenen artean: besteak beste, honako hauek nabarmendu behar dira: IKUR 2030 Estrategiaren aurrerapenak, 39 lankidetzeta-proiektuekin; Basque Nano Neuro Network proiektua eta herrialde-proiektu estrategikoaren aurrerapenak, Basque Quantum.

Zientzia, Teknologia eta Berrikuntzaren Euskal Sistemaren Nazioartekotzea.

Nazioartekotzeari dagokionez, Cristina Uriartek azpimarratu du ZTBren Euskal Sistemaren posizionamendu ona berresten ari dela ikerketa eta berrikuntzako Europako esparru-programan, Horizonte Europa programan ere, parte-hartze handia izateagatik.

2021ean abiarazi zenetik gaur arte, Euskadik Europako 487 proiektutan parte hartu du, onartutako guztien % 5,57, hau da, EAEko erakundeek 739 partaidetza, guztizkoaren % 1,35.

Zientzia, Teknologia eta Berrikuntzarako Euskal Kontseiluaren akta

Euskadik Europan duen pisua % 0,49koa da, bai termino ekonomikoetan (BPG), bai biztanlerian neurtuta. Horrek esan nahi du bikoizten ari garela Europako proiektuetan dugun parte-hartzea eta gure dimentsioaren arabera lortu beharko genukeen balio teorikoa.

Parte hartu duten EAEko erakundeen artean, nabarmentzekoak dira ikerketa-zentroak (partaidetzen % 54), enpresak (% 28) eta unibertsitateak eta goi-mailako hezkuntzako beste erakunde batzuk (% 12).

Bestalde, orain arte lortutako arrakasta-ratioa % 22,78 da, Europako batez bestekoa baino puntu bat baino gehiago, eta horrek gure erakundeek egindako lanaren kalitatea bermatzen du.

Euskadirentzat Europatik konprometitu den finantzaketari dagokionez, Europatik 306 milioi eurora iritsi da, hau da, Horizonte Europak konprometitutako guztizkoaren % 1,29. Berriz ere, Euskadik bere dimentsioaren arabera lortu beharko lukeen finantzaketa bikoiztu baino gehiago egiten du.

Azkenik, komisionatuak azaldu du 2022ko uztaillean Europako Berrikuntza Agenda berria onartu zuela Batzordeak, Europa teknologia sakoneko eta goraka ari diren enpresetako berrikuntza-bolada berriaren abangoardian kokatzeko. Agenda horretan ezarritako lehentasunen artean, berrikuntzako 100 eskualde-ibar sortzea dago.

Nazioartean eta Horizonte Europan dugun posizionamendua sendotze aldera, Euskadik Europako Berrikuntza Eskualde Harantzat hartzeko ezarritako 3 bideetan parte hartu du:

- Interes-adierazpen bat aurkeztu dugu Europako Batzordeak eta Eskualdeen Europako Batzordeak batera egindako deialdira, eta "erregai fosilekiko mendekotasuna murriztearekin" lotutako lehen erronkan jarri gara, eta lehentasuna eman diegu "Energia Berriztagarriak", "Zero emisioko industriaranzko trantsizioa" eta "Mugikortasun elektrikoa" lerroei.
- Vanguard Sarearen proposamen batean parte hartu dugu Horizonte Europaren deialdian, Europako beste hainbat eskualdetan 12 Eskualdeko Berrikuntza Haraneko Sare bat garatu eta konektatzeko, berrikuntza-proiektuak batera finantzatzeko tresna komun bat garatea barne. Sare horren helburu nagusia eraldaketa jasangarriago, berde eta digitalerako trantsizioa sustatzea eta bizkortzea da.
- Hiru euskal erakundek Regio Zuzendaritza Nagusiaren 13 deialdian parte hartzeko hiru proposamen babestu ditugu, offshore energia eolikoarekin, mugikortasun elektrikoarekin eta osasunarekin lotutako hiru proiektutan.

Zientzia, Teknologia eta Berrikuntzarako Euskal Kontseiluaren akta

Zeharkako Trakzio Ekimenak.

Komisionatuak Laguntza Programa berriaren 2023ko deialdiaren emaitzen berri eman du. Programa hori abian jarri zen Zeharkako Trakzio Ekimenek (Zahartze Osasuntsua, Mugikortasun Elektrikoa eta Ekonomia Zirkularra) estalitako hiru eremuetan Trakzio Proiektuak identifikatzen laguntzeko.

Joan den uztailan ebatzitako 2023ko deialdian, guztira 19 eskaera aurkeztu ziren hiru ZTE-etan. 6 trakzio proiektu handi onartu dira, 4 zahartze osasuntsuan, 1 mugikortasun elektrikoan eta 1 ekonomia zirkularrean. Arrakasta-tasa % 47koa izan da, aurkeztutako 19 eskaeretatik 9 onartu baitziren. Emandako laguntzak, guztira, 195 mila eurokoak izan dira. Horri esker, 47,6 milioi euro mobilizatu ahal izango dira hurrengo fasean, I+Gko trakzio-proiektuak diseinatu ondoren, eta hori da laguntza-programaren bidez diruz lagunduko den jarduera.

Emaitzak ikusita, datorren urtarrilean beste deialdi bat egitea aurreikusten da, eta hiru topaketa egitea, bat zeharkako trakzio ekimen bakoitzeko, eragileen eta erakundeen artean, zeharkako proposamen berriak egiten lagundu ahal izateko.

2030erako ZTBPre aurrerapenen atal hau amaitzeko, komisionatuak, Arantxa Tapia, Gotzone Sagardui eta Bingen Zupiria sailburuei hitza eman die, aurkeztutako informazioa osatu ahal izan dezaten.

Ekonomiaren Garapen, Jasangarritasun eta Ingurumen Saila. Industria adimendunaren estrategia. Berrikuntza babesteko ekimen berriak.

Arantxa Tapia sailburuak azaldu du bere saila eta SPRI lanean ari direla bi ekimen berri diseinatzeko: enpresa-berrikuntza sustatzea, dirulaguntzen programak zerga-pizgarriekin osatuz; garapen teknologikoei eta I+G proiektuetan sortutako ezagutzari jarraipena ematea, garapena, transferentzia eta merkatura iristea bizkortuz; eta enpresei laguntzea berrikuntza-prozesuen kudeaketa eta sistematizaziorako bidean.

Fast Track Innobideak programa berri bat da, euskal industria-enpresa txiki eta ertainen lehiakortasuna, espezializazioa eta dibertsifikazioa eta industriari lotutako zerbitzuak bultzatuko dituzten berrikuntza-proiektuen garapena bizkortzeko balioko duena. Programa hori baliagarria izango da 1) berrikuntza bizkortzeko aurrerapen teknologikoarekin; 2) enpresa txiki eta ertainen berrikuntza-jarduerari laguntza integrala emateko; 3) lehenetsun estrategikoetan fokalizatzen; eta 4) proiektuak eta funtsezko ekintza osagarriak konbinatzeko

Zerga-ondorioetarako kalifikazioaren txosten teknikoak, aurrerapen teknologikoa duten berrikuntza-proiektuetarako. SPRIk zerbitzu berri bat eskainiko du, aldundiek eskaintzen dutenaren osagarria, euskal industria-enpresetan berrikuntza-jarduerak eta industriari lotutako zerbitzuak sustatu eta bultzatzeko. Doako zerbitzua izango da mikroentzat, ETEentzat eta enpresa handientzat, berrikuntzan inbertitzeagatikoen kenkarietarako. Eta txostena loteslea izango da foru-aldundientzat sozietateen gaineko zergan.

Zientzia, Teknologia eta Berrikuntzarako Euskal Kontseiluaren akta

Sailburuak, amaitzeko, Kontseiluko kide guztiak gonbidatu ditu azaroaren 13tik 17ra egingo den Basque Open Industry ekitaldi handira. Ekitaldi horretan, gainera, European SME Week-en eta European Enterprise Network sarearen ekitaldiak izango dira. Ekitaldiaren lehen zatian, tokikoenean, zibersegurtasunari, adimen artifizialari, Basque Digital Innovation Hub-i eta BRTAren hitzaldiei buruzko erakusketa-espazioak eta hitzaldiak egingo dira.

Osasun Saila. Ikerketa eta berrikuntza Euskal Osasun Sistema Publikoan. Garai berri bat.

Gotzone Sagardui sailburuak BIO irudi berria aurkeztu du (Berrikuntza Ikerketa Osasuna/Innovación Investigación Salud), sailak Euskal Osasun Sisteman ikerketa eta berrikuntza estrategiarako hartu duena, garai berri bati hasiera emanez. Euskara, gaztelania eta ingelesa integratzen dituen irudia, Euskadin, Estatuan eta nazioartean ikusgai egiteko.

Garai berri bat, EAEko osasun-arloko ikerketaren buru izan nahi duena, pazientearengandik eta pertsonengandik abiatuta. Haren helburu nagusia da lankidetzaren sustatzea, "Auzolana", Bioef erakundeak koordinatutako osasun-ikerketako institutuen artean, institutuen eta Osakidetzaen artean eta Zientzia, Teknologia eta Berrikuntza Euskal Sareko eragile guztiekin. Guztiok indartsuago egiten gaituen marka bat.

Ikerketa sanitarioko institutuek Bioaraba, Biogipuzkoa eta Biobizkaia izena hartzen dute, eta, Biosistemak, lehengo Kronikagune zena. Ez da izen-aldaketa bat, estrategia-aldaketa bat da, marka komun baterantz, osasun-arloko euskal ikerketa ikusarazteko. 1) Ahaleginak batzea (indartsuagoak eta efizienteagoak); 2) Proiektu komunak sortzea; 3) Nazioarteko presentzia handiagoa (potentzial handiagoa); 4) Espezializazioa handitzea eta 5) Euskadiko osasun-arloko ikerketa bistaratzea. Bakoitzak bere nortasunari eusten dio eta gainerakoekin hazten da, ikusgarritasun eta eraginkortasun handiagoa lortzen du: ikerketa beti lankidetzakoa da.

Sailburuak, amaitzeko, osasun-arloko ikerketa-jarduerari buruzko 2022ko datu batzuk eman ditu: 3.000 pertsona, 132 ikerketa-talde, 1.738 proiektu aktibo (+% 15, 2021. urtearekin alderatuta), 900 ikerketa-proiektu, 692 proiektu lehiakor, Europako 52 proiektu, 142 proiektu (+% 121), 94 enpresa (>% 80, EAEko ETEak), 73 Medtech laguntza-proiektu (+% 97), 53 enpresa eta 838 ikerketa kliniko aktibo. Gainera, 1.348 argitalpen zientifiko aipagarri sortu dira (x2 2021arekin alderatuta), % 54,2 eragin handiko aldizkarietan. Transferitu daitezkeen emaitzak ere eman dira: 55 garapen (+% 20) eta patenteen 30 familia (x2). Eta I+G+b-ko jarduerarako exekutututako aurrekontua, guztira, 41,4 milioi eurokoa izan da (+% 74), % 46,5 ikerketa sanitarioko institutuetatik kanpoko finantzaketarekin.

Zientzia, Teknologia eta Berrikuntzarako Euskal Kontseiluaren akta

Kultura eta Hizkuntza Politika Saila. Euskadi Sortzailea. Creativity World Forum 2024

Bingen Zupiria sailburuak Creativity World Forum Euskadi 2024 delakoaren antolaketa aurkeztu du. Bi urtean behin, DC Network eskualdeko batek Sormenaren Munduko Foroa antolatzen du. DC-Network sorkuntza-barrutien nazioarteko sarearen konferentzia eta bilera enblematiko honek pertsonak biltzen eta inspiratzen ditu sormenari, berrikuntzari eta enpresa-espirituari buruz eztabaidatzeko.

2024ko Creativity World Forumak Euskadin egingo da, martxoaren 20tik 22ra, Bilbon, Donostian eta Vitoria-Gasteizen, hiru hiriburuetan. Azken urteotan RIS3 Euskadi Sortzailea estrategiatik garatutako KSI politikekin (kultura- eta sormen-industriak) bat etorriz, Creativity World Forum 2024ren gai nagusia honako hau izango da: "Ekosistema Kulturalak eta Sortzaileak: Gobernantza- eta berrikuntza-ereduak". Forumaren helburua da, alde batetik, KSIen gobernantza- eta berrikuntza-joera berriak eguneratzea, eta, bestetik, tokiko eta nazioarteko lankidetzalinguruneak sortzea, balio erantsiko proiektuak partekatuz.

Forumaren antolaketa 4 gai-arloren ingurukoa da: 1) Gobernantza KSletan; 2) Berrikuntza; 3) Enpresak eta merkatuak; eta 4) Hezkuntza eta Living Lab. Horietako bakoitza Eusko Jaurlaritzak, Tecnaliak eta Innobasquek, Basque DCCk eta KSIgunek zuzentzen dute, eta lau lantalde jarri dituzte abian nazioartean, kongresuan aurkeztuko diren 28 esperientzia hautatzeko.

Amaitzeko, sailburuak bertaratutako guztiak gonbidatu ditu 2024ko martxoan ekitaldira joateko.

4. Unibertsitateen ekarpenak ZTBP 2030era.

Euskal Herriko Unibertsitatea UPV/EHU. Eva Ferreira.

Errektoreak, hasteko, UPV/EHUK hasiera-hasieratik izan duen bilakaera gogorarazi du. UPV/EHUK lizentziadunak eta doktoregoak prestatzea zuen ardatz, eta horixe eskatzen zuen gizarteak une horretan, gaur egun arte, eta prestakuntza eta ikerketa eta ezagutzaren transferentzia bateratzen dituen ikuspegi orokorragoa hartu du. Eraldaketa hori, batez ere, Europako prestakuntza-sisteman sartu ondoren gertatu da. Horri esker, ikerketa eta ezagutzaren transferentzia sendotu dira unibertsitateak, eta gizartean eta enpresan inbrikatu.

UPV/EHU izaera orokorreko unibertsitatea da, EAEko graduatuen, graduatu-ondokoen eta doktoregaien % 75 inguru osatzen duena, ezagutzaren adar guztiak barnean hartuta. Ikerketari dagokionez, munduko 500 unibertsitate onenen artean dago, Shanghairen sailkapenaren arabera, eta funtsezko ikertzailea da Euskadin.

Jarraian, errektoreak UPV/EHUK ZTBP 2030en helburu operatiboei egindako ekarpen nagusiak deskribatu ditu:

1. helburua - Euskal I+G+b emaitzetara ahalik eta gehien bideratzea: EHUK 4.352 argitalpen zientifiko sortu zituen 2021ean, eta 3.582 2022an; horietatik % 57 eragin-indizearen lehen

Zientzia, Teknologia eta Berrikuntzarako Euskal Kontseiluaren akta

kuartilean (WoS). Gaur egun, Euskal Herriko Unibertsitateak ekoizpen zientifikoaren % 55 ekoizten du Euskadin.

2. helburua - Enpresetan I+G eta berrikuntza jarduera sustatzea, batez ere ETEetan: 2021etik 2022ra bitartean, UPV/EHUK Europako 50 patente eskatu zituen, 563 patente aktibo mantendu zituen (2020an, estatuko bigarren unibertsitatea izan zen IUNE behatokiaren patente-erregistroan), eta 163 ustiapen-lizentzia eman zituen. Aldi horretan bertan, 31 ikasgela izan zituen Unibertsitatea-Enpresa-Gizartea (2023an 44 ziren jada), eta nabarmentzekoa da Gela espazioaren sorrera, Bizkaiko Foru Aldundiarekin lankidetzan. Bertan, ikasleak irakasleekin batera lan egiten du Marteri eta aeronautikari buruzko misio espazioetan. ADEGI, CEBEK eta SEArekin lankidetzan sortutako ETEentzako berrikuntza irekiko hiru gela sortzea. Halaber, 2021etik 2022ra bitartean 31 spin-offs sortuko ditu, eta 2020an Estatuko lehen unibertsitatea izango da arlo horretan (IUNE). Parke Zientifiko eta Teknologikoen Sarearekin ere lankidetzan ari gara, ikerketa-taldeekiko, BERC-ekiko, zentro teknologikoekeko eta abarrekiko harremanak bultzatzeko.

3. helburua - EAeko I+G+b nazioartekotzea sustatzea: 2021etik 2022ra bitartean, UPV/EHUK nazioarteko 30 proiektutan parte hartu zuen. Proiektu horiek 17 milioi eurotik gorako finantzaketa izan zuten, eta proiektu horien % 50 gidatu zuten. Gaur egun, Horizonte Europaren 16 proiektu bizitan parte hartzen du UPV/EHUK. Nazioarteko proiektu garrantzitsuenen artean, nabarmentzekoa da Plentziako Itsas Estazioak (PIE) European Marine Biological Resource Centre-ren Europako EMBRC-ERIC ikerketa-azpiegituran parte hartu duela, baita Fabrikazio Aeronautiko Aurreratuko Zentroak (CFAA) ere, fabrikazio aurreratuko COFUND ADAGIO proiektuan. Europako proiektu horiek 10 post-docs kontratatzea bultzatu zuten, horietatik % 40 emakumeak.

4. helburua – Talentu zientifiko-teknologikoa sustatzea, bereziki emakumeen artean: 2022an, UPV/EHUK Ikerbasqueko 147 ikertzaile izan zituen. Irakasle eta ikertzaileen artean, % 95 doktoreak dira, eta % 44 emakumeak. EHUKo ikerketa-deialdi guztiek emakumeen lidergoa saritzen dute. Estatuko Ramon eta Cajal programetan 40 eskaera jaso dira euskal unibertsitate publikora etortzeko, eta horietatik 7 onartu dira.

UPV/EHUK IKUR estrategiari egindako ekarpenari dagokionez, ZTBP 2030en Bikaintasun Zientifikoko lehen zutabeari lotuta, errektoreak nabarmendu du 17 proiektu onartu direla (1 Neurobiozientzietan, 6 Teknologia kuantikoetan, 3 Neutronikan eta 7 High Performance Computing HPC & Artificial Intelligence-n). 3 azpiegitura handi ere sustatu dira (1 Neurobiozientzietan eta 2 Teknologia kuantikoetan), talentua erakarriz, 22 plaza berri sortuz (3 Neurobiozientzietan, 8 Teknologia kuantikoetan, 3 Neutronikoan eta 8 HPC & AI-n). Nabarmentzekoa da UPV/EHUKen lidergoa komunikazioen azpiegitura kuantikoaren hedapenean, I2Basque-Sarequant proiektuaren bidez.

UPV/EHUK Osasun Pertsonalizatuko RIS3 arloetako pilotaje-taldeetan parte hartzen du ("Neurozientziak eta osasun mentala" lantaldeko buru izanik eta "Medikuntza pertsonalizatua eta terapia aurreratuak", "Gailu eta teknologia medikoak" eta "Osasun digitala eta Big Data" lantaldeetan parte hartuz), baita Industria Adimendunean ("Osasuna" eta "Aeronautika" lantaldeetan parte hartuz), Ekoberrikuntzan eta Hiri Jasangarrietan ere (hiri-berroneratzearen

Zientzia, Teknologia eta Berrikuntzarako Euskal Kontseiluaren akta

arलोको ikerketa eta berrikuntza transferitzeko katedra bereziki garrantzitsua da). Euskadi Sortzailearen arloan, UPV/EHUKo HiTZ Zentroa hizkuntza-teknologiak ikertzeko, Iker-Gaitu proiektuaren buru da, eta bi helburu nagusi ditu: ahozko eta idatzizko euskara maila egiaztatzeko lehen sistema automatikoa izatea, eta euskara-gaztelaniazko lehen elkarrizketa-sistema irekia izatea, transkripzio automatikoarekin. Proiektu honek, halaber, testu bidezko elkarrizketa-sistema indartsuenak, hala nola egungo chatGPT edo GPT4, euskarazko beste hizkuntza batzuekin parekatzen lagunduko du (akatsik gabe).

Amaitzeko, errektoreak unibertsitate publikoak KSIGUNEren (Sormen eta Kultura Industrien unibertsitate-klusterra) aurrerapenei egindako ekarpenaren berri eman du. UPV/EHUK klusterraren 227 programetatik 130etan parte hartu du, guztira 155 prestakuntza-programetatik 73 garatu ditu, eta 50 ikerketa-talderen eta 7 institutu eta katedren laguntza jaso du (7 guztira). Gainera, KSlen EITn parte hartu dute, ICE (Innovation by Creative Economy) izenekoan; bertan, EHUK, Euskadiko beste fakultate, eskola eta eragile batzuekin batera, Kulturaren eta Sormenaren euskal ekosistemako kide gisa parte hartzen du. Eta, azkenik, Eusko Jaurlaritzako Kultura eta Hizkuntza Politika Sailak bultzatutako KSIGUNE programaren 11 proiektutan parte hartu dute.

Deustuko Unibertsitatea. Juan José Etxeberria.

Jarraian, Deustuko Unibertsitateko errektoreak ZTBP 2030 planari egindako ekarpena aurkeztuko du.

«2020ko Zientzia, Teknologia eta Berrikuntza Planaren ebaluazioak lorpen nagusien artean adierazi zuen unibertsitateak gero eta gehiago lerrokatzen direla RIS3/ZTBP 2020 estrategiarekin. Deustuko Unibertsitatean, lerrokatze-ahalegin hori gure ikerketaren eta gizartearen ongizaterako transferentzia-jardueren ekarpena hobetzeko aukera gisa bizi izan dugu.

Hitz labur hauetan hiru gauza egingo ditut: (i) Unibertsitateko ikerketa-ekoizpenaren bilakaerari buruzko datu batzuk emango ditut; (ii) zifretatik harago, Deustuko ekarpenaren adibide batzuk jarriko ditut; (iii) gure plan estrategikoan planteatu ditugun helburuak labur-labur aurkeztuko ditut, ikerketa eta berrikuntzaren arloan gizarteari egiten diogun ekarpena hobetzeko.

2022.urteko datu batzuk

Ekoizpen zientifikoaren esparruan, Deustuko ikertzaileek kalitatezko ekoizpena handitu dute: 2022an, 387 artikulua indexatu argitaratu zituzten Web of Science webgunean eta 433 Scopus webgunean; horietatik % 50 baino gehiago lehen kuartilean. Horrek esan nahi du hazkunde handia izan dela azken 5 urteetan. Gainera, aldi horretan, gure ikertzaileek 78 liburu argitaratu zituzten.

Ikerketa-lan hori 33 ikerketa-taldek egiten dute, eta horietatik 26k aintzatespen ofiziala dute Eusko Jaurlaritzaren deialdian. Egiaztatutako kalitate-taldeen kopurua apur bat igo zen aurreko deialdiarekin alderatuta, baina garrantzitsuena da talde horietan sartutako ikertzaileen guztizko kopurua erritmo handiagoan egin dela, eta horrek esan nahi du aitortutako taldeak indartu egin

Zientzia, Teknologia eta Berrikuntzarako Euskal Kontseiluaren akta

dira. Horizon 2020 proiektuetan parte hartu duten ikertzaileen kopurua ere handitu da, 148 izan baitira.

Baliabideak erakartzeari dagokionez, 4,5 milioi euro inguruko nazioarteko finantzaketa lehiakorra finkatu da, batez ere aktibo ditugun Europako 51 proiektuen bidez. Enpresa, fundazio eta erakundeekin hitzartutako finantzaketa handitzen jarraitu du, 5.2 milioi eurora iritsi arte, eta ikerketarako erakarrirako funtsak, guztira, 12 milioi eurora iritsi dira.

Jarduera hori guztia oso garrantzitsua da, baina gure jarduerak gizartearen ongizaterako ekarpen bihurtu behar duen sekuentziaren zati bat baino ez da. Ildo horretan, Deustuko indarguneetako bat gizarte zibileko enpresa eta erakundeekiko lankidetzeta eta transferentzia-jarduerak dira. Hori hitzarmenen ondoriozko funtsen zenbatekoan eta eraikitzen ari den lankidetzeta-ekosisteman islatzen da. Ekosistema horren barruan, nabarmentzekoa da Zientzia eta Teknologiaren Euskal Sareko 16 zentzorekin egindako lana.

Deustuko ekarpenaren adibide batzuk

Deustuko ikerketa- eta transferentzia-jarduerak Euskadin lantzen ari garen hiru trantsizioei laguntzen die: trantsizio teknologiko-digitala, trantsizio energetiko-klimatikoa, eta trantsizio sozial eta sanitarioa.

Adibide batzuk jartzearren, bost gai izendatzen ditut, zeinetan talde batzuk ekarpen garrantzitsuak egiten baitizkiete hiru trantsizio horiei.

Lehenengoa da hainbat teknologia aplikatzea bizitza sozial eta ekonomikoaren hainbat alderdi hobetzeko: administrazio publikoen eta herritarren arteko interakzioa, hiri-mugikortasunaren kudeaketa, energia-sorkuntzaren eta -kontsumoaren optimizazioa, edo elikagaien hondakinen murrizketa.

Bigarrena, berriz, bakeari eta bizikidetzeta demokratikoari egindako ekarpena da, Giza Eskubideen eta Etika Aplikatuaren lantaldeen lanaren bidez. Horiek agerian uzten dute biktimek memoria demokratikoa eraikitzeke duten zeregina.

Osasun mentalaren arloan, gure taldeek hainbat kolektibori egokitutako estres-egoeretako esku-hartzeak hobetzen laguntzen dute: indarkeriaren biktimak, osasun-profesionalak eta nerabeak. Gaixotasun psikiatriko larrien diagnostikoan eta tratamenduan ere emaitza onak dituzte, baita zahartze patologikoaren prebentzioan ere.

Laugarren gaia ikerketan eta, zabalago, jarduera akademikoetan genero-ikuspegia zeharkako bihurtzeko metodologiak eta irizpideak garatzea da. Diziplinarteko benetako lankidetzaren bidez, hainbat taldetako ikertzaileak oso modu emankorrean ari dira lanean arlo horretan, argitalpen zientifikoak eta proposamen metodologikoak sortuz.

Azkenik, Orkestra, Lehiakortasunerako Euskal Institutua, Deustuko beste talde batzuekin lankidetzan, ekarpen oso garrantzitsuak egiten ari da Euskadiren lehiakortasun-estrategiari, ikuspegi ekonomiko tradizionala zabalduz, gizarte-ongizatea eta garapen jasangarria erdigunean jartzeko.

Zientzia, Teknologia eta Berrikuntzarako Euskal Kontseiluaren akta

Plan estrategiko bat gure etorkizuneko ekarpena hobetzeko

Aurreko lorpenak Deustuk azken hamarkadetan ikerketa eta ezagutzen transferentzia sustatzeko egin duen ahaleginaren emaitza dira, kalitatezko irakaskuntzan izan ohi dugun fokuz gain.

Gure 2023-2026 Plan Estrategiko berrian, zerbitzatzen dugun gizartearen beharrei hobeto erantzuteko asmoz, espezializazio-maila handiago baten alde egin genuen, gure ikerketa-jarduera gizarte-intereseko erronka handien inguruan kontzentraturaz, Zientzia eta Teknologiaren Euskal Sistemako beste erakunde batzuen ekarpenarekiko berariazko ekarpen osagarria eginez.

Lehentasunezko foku batzuetan jarri nahi dugu arreta, ezagutzaren sorkuntza eta transferentzia barrurantz bideratzeko eta modu integratuagoan eta diziplinartekoan lan egiten laguntzeko. Baina, era berean, eta hori da helburu nagusia, gure ikerketaren eragina eta erabilgarritasuna biderkatzea gizartearentzat eta erakunde publiko eta pribatu lankideentzat. Horretarako, Zientzia, Teknologia eta Berrikuntzako Euskadi 2030 Plana, 2030 Agenda eta Jesusen Konpainiaren Lehtasun Apostolikoak erreferentzia saihestezinak dira foku horien definizioan. Unibertsitateko gainerako jardueretan bezala, pertsonak, haien beharrak eta ongizate osoa erdigunean egotea nahi dugu.

Fokalizazio-prozesu hori diseinatzeko, gure egungo indarrak identifikatu behar ditugu, dauden beharrak kanpotik kontrastatu behar ditugu, eta ikuspegi partekatu bat eraiki behar dugu etorkizunean non egon nahi dugun jakiteko. Prozesuak barne-egiturak eta antolatze moduak aldatzea eskatuko digu, eta horiek abian jarriko ditugu datozen hilabete eta urteetan. Ziur gaude prozesuan zehar zientziaren eta teknologiaren euskal ekosistemaren lankidetzaz izango dugula.

Fokalizazio-prozesu horretan, kontuan hartzen ari gara Deustuko ikerketaren etorkizunerako beste bi dimentsio nagusi, Zientzia, Teknologia eta Berrikuntzarako Euskadi 2030 Planean erabat integratuta daudenak: nazioartekotzea bultzatzea eta sektoreen arteko lankidetzaz indartzea.

Nazioartekotzearen ondorioz, interakzio handiagoa dago atzerriko erakunde akademiko edo sozialekin, eta Deustuko ikertzaileek presentzia handiagoa dute nazioarteko sareetan. Horretarako, kudeaketa-sistema bat diseinatu eta ezarri nahi da, atzerriko beste eragile batzuekin lankidetzaz edo nazioarteko proiektu, hitzarmen eta beste jarduerak batzuen bidez egindako ikerketa areagotzeko. Baina, gainera, gizarte-erronka handien horizontean, gure ikerketak nazioarteko garrantzia duten gaiak lantzea nahi dugu. Europako unibertsitateen UNIC Aliantzan parte hartzea, eta Jesusen Lagundiaren unibertsitate-sare zabala munduan, erabili eta indartu nahi ditugun indarguneak dira.

Azkenik, politika publiko eta pribatuetan eragina izateko bokazioa duen ikerketa bat gero eta gehiago egiten da sektoreen arteko ikuspegi batetik, non aktiboki integratu nahi ditugun hainbat eragile sozial, ekonomiko eta kultural ikerketaren diseinuan eta burutzapenean, bai eta ikerketa aktore garrantzitsuei transferitzean ere. Horrek esan nahi du, halaber, beste eragile instituzional batzuekin lankidetzaz egindako ikerketa biderkatuko duen kudeaketa-sistema bat diseinatu eta abian jarri behar dela.

Zientzia, Teknologia eta Berrikuntzarako Euskal Kontseiluaren akta

Ikusten duzuenek, gizarteari egiten diogun ekarpena hobetzeko helburu nagusia duen aldaketa-prozesu bati ekiten ari gara. Ilusioz eta konfiantzaz jokatzeko dugu, bai gure indarguneetan, bai zuzon guztien lankidetzaz izango dugulakoan. "

Mondragon Unibertsitatea. Bixente Atxa.

Mondragon Unibertsitateko errektoreak, jarraian, ZTBP 2030 planari egiten dion ekarpena aurkeztuko du.

"Mondragon Unibertsitatearen lehentasun estrategikoak bat datoz, neurri handi batean, ZTBP 2030en lehentasunekin.

Ildo horretan, Mondragon Unibertsitateak ZTBPri egiten dion ekarpenak eragin handiena du ZTBPren zutabeen oinarrian, hau da, talentua sortzean.

Horrela, Unibertsitateko gradu, master eta doktoregoko 6.900 ikaslelik gora, % 45ek lotura handia du ZTBP 2030en lehentasunekin eta teknologiek, beraien prestakuntza- eta ikerketa-programetan ZTBPren oinarritzko teknologien % 70era helduz. Horrez gain, Mondragon Unibertsitatean urtero prestatzen diren 8.000 profesionalen artean, % 50 inguru ZTBPren lotutako arloetan prestatzen dira.

Prestakuntzaren espezializazioa balio-ekarpenean hazten ari da 13 gradu, 12 master eta 3 doktorego-programaren bidez, ZTBPren lehentasunetan zentratuta, bai eta Unibertsitateak profesionalentzat garatutako prestakuntza-eskaintza zabalaren bidez ere.

I. oinarriari (Bikaintasun Zientifikoa) egindako ekarpenari dagokionez, ZTBPren arloetara bideratutako 18 ikerketa-taldeak nabarmendu behar dira, eta horietatik 10 Euskal Ikerketa Sistemako bikaintasun-taldetzat hartzen dira.

ZTBPren erronka handietako bat Bikaintasun Ikerketaren zutabea eta lidergo teknologiko-industrialaren zutabea batzea da. Ildo horretan, Mondragon Unibertsitateko enprekin egindako ikerketa-ereduak ekoizpen zientifiko handia sortzen du, argitalpenen kalitate handiarekin – % 48 lehen kuartilean – eta transferentzia-jarduera garrantzitsuarekin.

Ikerketa- eta transferentzia-eredu horrek aukera ematen du urtean 33 milioi euroko inbertsioa egiteko ikerketa- eta transferentzia-jardueretan (jardueraren % 55 enpresek finantzatzeko) eta lankidetzaren ereduak, non integratzen dira MUKo ikertzaileak, enpresetako teknikariak eta hainbat prestakuntza-etapatako ikasleak, gradutik doktoretzara.

Eredu horri esker, Mondragon Unibertsitateak enpresarako ezagutza eta teknologia sor ditzake, talentuarekin batera, eta, beraz, jakintzaren transferentzia bermatuta dago.

Eredu horren elementu garrantzitsuenetako bat bikaintasun zientifikotik abiatuta (diziplina oso espezializatua da), MUK transferentzia-jardueretan hainbat diziplina integratzea lortzen duen modua da, Euskadin pisu handiena duten industria-sektoreei irtenbidea emateko. I+T eredu horrek

Zientzia, Teknologia eta Berrikuntzarako Euskal Kontseiluaren akta

eta integrazio horrek aukera ematen dio Mondragon Unibertsitateari herrialdeko trakzio enpresa gehienekin lankidetzan aritzeko.

Azkenik, eta Berrikuntza Irekiaren hirugarren zutabeari dagokionez, Mondragon Unibertsitatea garatzen ari den inguruneak nabarmendu behar dira, ekintzailletza eta enpresekiko lankidetzaz-espazioak sustatzearen ildotik. Arlo horretan, nabarmentzekoak dira, besteak beste, Hirekin proiektua (industria-ekintzailletza jasangarria), Gastronomy Open Ecosystem, LEINNe ekintzailletza-laboregaren sarea edo Aretxabaletan garatzea aurreikusi den euskal ikus-entzunezkoen sektoreko berrikuntza-polo berria. Jakina, eta, era berean, aldundien proiektu estrategikoak aipatu behar dira, hala nola Mubil, Ziur, Naturklima, NIC edo EIC, zeinetan unibertsitateak laguntzen duen.

Laburbilduz, esan daiteke Mondragon Unibertsitatearen prestakuntza-jardueraren % 50, gutxi gorabehera, ZTBPrekin lerrokatuta dagoela, I+Tren jardueraren % 60 baino gehiago ZTBPren funtsezko teknologietan oinarritzen dela, eta enpresekin I+Tn lankidetzan aritzeko ereduaren bidez, Unibertsitateak trantsizio eraginkorra egitea lortzen duela bikaintasun zientifikoaren eta lidergo teknologiko industrialaren zutabeen artean.

Azkenik, azpimarratu behar da Mondragon Unibertsitatearen jarduera horiek guztiek Hezkuntza Sailaren Unibertsitate Planari esker duten bultzada – "bikaintasun zientifikoa" eta "unibertsitatea- enpresa" ardatzen bidez –, bai eta Ekonomiaren Garapen Sailaren Elkartek programei esker ere. "

5. Erregu eta galderak.

Innobasqueren berrikuntza informea 2023.

INNOBASQUEko presidente Manu Salaverriak duela gutxi argitaratu diren 2023ko Berrikuntza Txostenaren ondorio nagusiak aurkeztu ditu. Egungo testuinguruaren elementu garrantzitsuenen artean, honako hauek aipatzen ditu: hegazkortasuna, ziurgabetasuna eta konplexutasuna; AEBa herrialde berritzaileago gisa finkatuta; Txina, AEBa gainditu nahi duena, 2020an I+Gko inbertsioan EBren gainetik; USA-China karrera, I+Gko sektore intentsiboagoetan zentratua (Bio, Farma, Osasuna, Hw eta Sw); EB lausotua, geldialdi-zeinuekin eta AEB edo Txina baino hazkunde txikiagoko sektoreetan zentratua; I+Gko politiken norabide handiagoa trantsizio digital eta berdeetarantz eta eraldaketen azelerazioa zenbait sektoretan, hala nola energian, garraioan, osasunean eta nekazaritzako elikagaietan.

Txostenean agertzen diren datu nagusien artean, honako hauek sartzen dira: Euskadin Berrikuntzaren dinamismo handia; EBk (RIS 2023) Goi Berrikuntzako Eskualde gisa sailkatua; I+Gko inbertsio-zifra errekorra 2021ean (I+Gko inbertsioaren % 2,11, BPGaren gainean, Eustaten arabera, eta % 2,32, INEren arabera); ETEetan egindako inbertsioaren hazkunde handia; I+G teknologikoan oinarritutako berrikuntza (esportazioen % 51,8, balio teknologiko ertain-handiarekin); I+Gn aritzen den biztanleria aktiboaren % 2 (20.800 pertsona); hirugarren mailako ikasketak dituen biztanleriaren % 56, emakumeen ehuneko handiagorekin; STEM graduatarako

Zientzia, Teknologia eta Berrikuntzarako Euskal Kontseiluaren akta

sarbideen % 29,7, Batasunaren % 28,1en aldean; EBren oso gainera aipatutako argitalpen zientifikoetan, eta itzulera-tasa handia Europako proiektuetan.

Amaitzeko, Manu Salaverriak Innobasque de Innovación 2023 txostenean adierazitako erronka nagusiak laburbildu ditu: Enpresa berritzaileen kopurua handitzen jarraitzea; Ekipamendu eta azpiegitura teknologikoetan inbertsioak indartzea (EBkoa baino 3 puntu gutxiago); Gure enpresetan babes intelektuala eta industrial sustatzea (patenteak, markak eta diseinuak); I+Gko inbertsioan hazten ari den joerari eustea, nahiz eta zerga-austeritatea, tasen igoera eta Next funtsen ahultasuna egon, eta Talentu-urritasunari aurre egitea.

6. Akordioak.

Cristina Uriarte komisionatuak honako ondorio hauek aurkeztu dizkio Zientzia, Teknologia eta Berrikuntzarako Euskal Kontseiluari, bileraren nondik norakoak laburbiltzeko:

Lehenengoa: Euskadik I+Gko inbertsioaren Europako batez bestekoa gaintu duela eta berrikuntza handiko Europako herrialdeen artean finkatu dela ospatzea, eta, aldi berean, ikerketan eta berrikuntzan inbertitzen jarraitzeko beharra azpimarratzea.

Bigarrena: Ikerketa-ildoak lehenesteko eta I+G+b-ko ekimen eta proiektu enblematikoak eta euskal sistema zientifikoa identifikatzeko pilotaje-taldeek egindako lana positiboki baloratzea.

Hirugarrena: Euskal unibertsitate-sistemako unibertsitateek I+G+b-ri egindako ekarpena nabarmentzea, bereziki ZTBP 2030en zutabe estrategikoei dagokienez, bereziki talentuari dagokienez.

Laugarrena: 2030 Agendaren esparruan eta Europako joerekin lerrotuta, ingurumen- eta gizarte-jasangarritasunerantz aurrera egitea, zientziak, teknologiak eta berrikuntzak GJHei egiten dieten ekarpena indartuz.

Bosgarrena: Esperimentaziotik abiatuta, ikerketa, berrikuntza eta nazioartekotzea babesteko politika publikoak lantzea eta ezartzea sustatzea, ETEei arreta berezia eskainita.

Seigarrena: I+G+b-ren eta talentu zientifikoa eta teknologikoa garatu, erakarri, berreskuratu eta atxikitzearen aldeko apustu estrategiko publikoari eustea.

Zientzia, Teknologia eta Berrikuntzarako Euskal Kontseiluaren akta

7. Bileraren itxiera

Gai-zerrendako puntu guztiak ikusi ondoren, eta beste aztergairik ez dagoenez, bilera amaitutzat ematen da.

Cristina Uriarte Toledo

ZIENTZIA, TEKNOLOGIA ETA BERRIKUNTZARAKO KOMISIONATUA